

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21418/2022
15.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ... чији је заједнички пуномоћник Јовица Рашета, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2196/22 од 06.10.2022. године, у седници одржаној 15.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2196/22 од 06.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 401/21 од 27.06.2022. године усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцима АА и ББ исплати износ од по 10.330.491,28 динара са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде до исплате, а тужиљама ВВ и ГГ износ од по 5.165.245,64 динара са законском затезном каматом првостепеног пресуђења до исплате. Тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 738.046,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2196/22 од 06.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 401/21 од 27.06.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23 др. закон у даљем тексту :ЗПП), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач.ка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, парцела број .. је уписана у лист непокретности број .. КО Нови Сад 1, као градско грађевинско земљиште, њива прве класе површина 296м² - државна својина. Носиоци права коришћења на по 1/3 означене парцеле су пок. ДД (отац тужила ВВ и ГГ које су тај део парцеле наследиле 2019. године), тужила ББ која је право коришћења стекла по основу наслеђа 2015. године и тужилац АА по решењу о наслеђивању из 2008. године. Парцела је настала тако што је парцела .. КО Нови Сад 1 подељена на .. , површине 312м² и .. површине 115м², деобним нацртом из 1985. године. На основу деобе парцеле .. из 2004. године, настале су .. површине 16м² и спорна парцела .. површине 296 м². Ова парцела је обухваћена Планом генералне регулације новог градског центра са окружењем („Службени лист Града Новог Сада бр. 39/11...43/19), Планом детаљне регулације блокова око улице ... у Новом Саду и Планом детаљне регулације паркова и вишепородичног становања ... у Новом Саду и налази се у оквиру грађевинског реона Града Новог Сада. Намењена је за саобраћајну површину и користи се у целости као део улице ... у Новом Саду. У моменту када су тужиоци наследили право коришћења, парцела је већ била саставни део улице. Тржишна вредност предметне непокретности износи 890,05 евра по м², односно 104.708.00 динара по 1м². Тужиоцима и њиховим правним претходницима није исплаћена накнада за одузету непокретност нити је у односу на исту вођен поступак експропријације.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев за исплату новчане накнаде сразмерно сувласничким уделима тужилаца у висини тржишне вредности предметне непокретности (парцела број ..) као за земљиште одузето по основу тзв. фактичке експропријације.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину, може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињена у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Протоколом 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1. гарантује се заштита имовине и прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине, да нико не може бити лишен своје имовине осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Ове одредбе ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни, али у сразмери са заштитом заштићеног приватног права.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 72/09), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и др). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“ бр. 72/11), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови, тунели на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови,

гранични прелази и др). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица, који нису део ауто-пута или државног пута првог и другог реда и тргова и јавних површина, који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају спорно земљиште, означено као катастарска парцела .. К.О.Нови Сад, на коме су тужиоци носиоци права коришћења, према урбанистичким планским документима туженог Града Новог Сада, предвиђено је за јавну површину – део улице и исто је приведено намени. Тиме је извршена промена титулара стварног права и земљиште је постало јавна својина. Предметно земљиште тужилаца је у моменту када су га неследили, правно и фактички на лицу места било приведено намени предвиђеној планским актима, јер се парцела користи као део улице, саобраћајна површина, па како оно представља површину јавне намене, тужени је у обавези да исплати тужиоцима тржишну вредност непокретности. Пошто је несумњиво утврђено да се катастарска парцела .. К.О.Нови Сад користи као део улице, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Због тога наводи ревизије да тужени ни једном правном или фактичком радњом није депоседирао тужиоце, и да је спорно земљиште одређено за јавну - саобраћајну површину планским актом који је донет после формирања и изградње улице, и тако прихваћено затечено стање како би се омогућила легализација бесправно изграђених објеката, немају утицаја на правилност побијане пресуде.

Супротно ревизијским наводима, доношење планског акта и привођење земљишта намени утврђеној планским актом, представља повреду права на имовину, односно ограничење мирног уживања имовине тужилаца. Право тужилаца на исплату накнаде за одузето предметно земљиште у висини тржишне вредности је наступило јер је тужени земљиште формално и фактички одузео и привео намени без исплате одговарајуће накнаде.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић